

Odnos jedne zajednice prema mladima, njihovom obrazovanju, zapošljavanju je zalog za njihovu/njenu prosperitetnu budućnost. Zato je ova tema prisutna na gotovo svim skupovima i formama, kada je reč o perspektivi Republike Srbije, imajući u vidu da se u zemlji rađa sve manje beba, a da se mladi sve češće odlučuju da svoju profesionalnu karijeru započnu u nekoj drugoj zemlji. Da ne bi govorili hipotetički, nego činjenično, pomažu brojne studije rađene na tu temu.

Prof. dr Jovanka Vukmirović, sa Katedre za marketing menadžement i odnose s javnošću, na Fakultetu organizacionih nauka Univerziteta u Beogradu, je na otvaranju Centra za društvene inovacije (SOCIAL INNOVATION HUB) u okviru projekta EU-IMPACT-WB, posvećenog mladima, 25. oktobra u Temerinu, govorila o stanju odnosa starosne i obrazovne strukture u našoj zemlji.

Između ostalog navela je podatak da je od prvog kvartala 2018. do prvog kvartla 2019. godine broj zaposlenih povećan, značajno više kada su u pitanju žene, i da je to, govoreći u brojkama 94.000 žena i „samo“ 28.300 muškaraca. Rast zaposlenih je najizraženiji u populaciji sa visokim obrazovanjem, što je i očekivano. Stopa nezaposlenosti opada u periodu od 2014 do 2019. godine, i samim tim raste stopa zaposlenosti, nešto sporije nego nezaposlenosti, a razlog tome je veliki odliv radne snage.

U kategoriji pravnih lica, preduzetnika, individualnih poljoprivrednih proizvođača beleži se rast za sve kategorije, osim registrovane individualne poljoprivrednike.

Kada su u pitanju nezaposleni, prema podacima iz četiri regiona, i na nivou totala, kao i u gradskoj i prigradskoj, odnosno seoskoj životnoj sredini najmanje nezaposlenih je bez škole.

Dr Vukmirović je istakla, da je u studiji bilo reči i o broju nepismenih u Srbiji, uz primedbu da se nepismenost (analfabetizam) različito definiše, i da to može da bude osoba koja uopšte ne može da čita i piše i ona koja je funkcionalno nepismena, odnosno koja ima sposobnost čitanja i pisanja, ali ne dovoljno za ispunjavanje zahteva svakodnevnog života. Po ovim parametrima u Srbiji nema nepismenih, jer je osnovna škola obavezna od posle Drugog svetskog rata, pa tako studija kaže da nepismenih ima, ali da je to ispod svakog nivoa statističke greške.

Kada je u pitanju nezaposlenost, za populaciju mladih od 15 do 24 godine stopa zaposlenosti, odnosno stopa nezaposlednosti iznosi 21, odnosno 30%. Broj nezaposlenih u ovoj grupi je smanjen za 1,8 % (12.900) za ovaj period, ali je gotovo duplo smanjen broj aktivnih (za 3,8% odnosno 8.500), što govori da značajno gubimo populaciju baš u ovom kontingentu.

Kada je u pitanju obrazovanje, ono može celovito da se vide jedino iz popisa. Prema

poslednjem popisu iz 2011., sa srednjim obrazovanjem je 48% građana Srbije, a visokoobrazovanih 10,6%. Prema popisu iz 2002, bilo 6% visokoobrazovanih.

Od školske 1990/1991. pa do 2015/16. godine broj svršenih srednjoškolaca se dramatično smanjuje, što je poražavajući podatak i govori o natalitetu. Prošle školske godine je upisalo fakultet najmalobrojnija generacija, od baby boom-a 1950. Na svu sreću, pokazatelji za naredni period su pozitivni, i natalitet pokazuje izvestan oporavak, ali on ide sporo. Zanimljivo je da je Novi Sad grad koji prvi registruje pozitivni prirodni priraštaj u Srbiji, u periodu od poslednjih 30 godina.

Međutim, generalno u zemlji opada broj svršenih srednjoškolaca, ali zato raste broj onih koji završavaju fakultet. Godišnje 2007/8. fakultet je završavalo 34.000 mladih, a 2016/17. se taj broj povećao na 51.596, što mnogo govori o našem obrazovnom sistemu. Posmatrano kroz zarade, bruto prosečna zarada u junu ove godine iznosila je 74, dok je neto bio 53-4 hiljade dinara. Definitivno se beleži rast zarada, više nominalno nego realno. Ono što treba da bude osnov zarade u Srbiji je medijalna zarada, koja je u junu 2019. iznosila 41.000 dinara, što znači da je pola zaposlenih koji ostvaruju zaradu bila ispod tog iznosa.

Brojne studije govore i o tome da je na teritoriji Republike Srbije izrazito siromšnih 17,4%, u riziku od siromaštva još 26%, a da nizak intenzitet rada ima 14,6% populacije. Najveći problem predstavlja visok procenat, čak 48% nezaposlenih u rizičnoj grupi od siromaštva: 30,5 mladih od 18 godina i gotovo 30% lica starosti od 18 - 24 godine.

Prof. dr Jovanka Vukmirović govoreći o statistici mislila je na mlade ljude, individue, i odgovorne kompanije koje ulažu u njihovu budućnost.

- Ovo što radite je pravi način, jer govoriti o natalitetu je važno, ali je isto tako jako važno zadržati mlade koji su pristigli do radnog mesta da im se pomogne da ga nađu. Mislim da je pravo vreme da se podstiče njihova inovativnost i preduzetnički duh, da ne moraju da rade u javnom sektoru za platu od 30-40 hiljada dinara, nego da im se pruži šansa da isprovociraju svoju snagu, energiju i pamet, da razviju svoje sposobnosti i da ih koriste u punom kapacitetu.

